RIKSFÖRBUNDET Attention

2026-09-15

Justitiedepartementet diarienummer Ju2026/01507

Ju.remissvar@regeringskansliet.se

ju.L5@regeringskansliet.se

Riksförbundet Attentions svar på betänkandet ”Nya nätbrott och andra åtgärder för genomförandet av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer” SOU 2026:34

Riksförbundet Attention är en intresseorganisation för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och deras familjer. Vi företräder personer med egna funktionsnedsättningar, anhöriga och personal som möter våra grupper inom till exempel skola, vård, socialtjänst, arbetsförmedling och Försäkringskassan. Bland våra medlemmar finns personer med adhd, autism, Tourettes syndrom, språkstörning samt personer med nedsatt förmåga att läsa, skriva och räkna. Attention har omkring 20 000 medlemmar och ett 50-tal lokala föreningar runt om i landet. Förbundet har tagit del av utredningens förslag, som är viktiga för våra medlemsgrupper, och vi vill därför lämna följande synpunkter.

Utredningens förslag

De förslag som utredningen lämnar syftar till att modernisera straffrätten och ge rättsväsendet skarpare verktyg mot stalkning samt harmonisera svensk lag med EU-rätten. Det övergripande målet är att stärka skyddet för brottsoffer så att det är likvärdigt oavsett om brottet sker fysiskt eller digitalt.

- **Införandet av brottet ”Grov olaga förföljelse”**

Förslaget innebär att det skapas en ny brottsrubricering för de mest allvarliga fallen av stalkning och förföljelse. Syftet är att kunna straffa personer som systematiskt terroriserar en annan människa hårdare. Man föreslår också att den misstänkte i sådana fall ska häktas för att skydda offret från fortsatta trakasserier, såvida det inte finns särskilda skäl emot det.

- **Kriminalisering av nya nätbrott (EU-harmonisering)**

Utredningen har granskat svensk lagstiftning mot EU-direktivet (EU 2024/1385) om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Även om Sverige redan har ett starkt skydd finns det brister och därför föreslås att det ska bli lättare att straffa personer som sprider intimt eller kränkande material digitalt utan samtycke.

- **Förstärkt brottsofferskydd under rättsprocessen**

Riksförbundet Attention
Square, Årstaängsvägen 21 C
117 60 Stockholm

Tel: 070-717 40 25
E-post: info@attention.se
Hemsida: www.attention.se

Förutom de rena straffskärpningarna innehåller betänkandet åtgärder som syftar till att skydda målsäganden och säkerställa bättre stöd, tryggare bemötande från rättsväsendet och snabbare processer när digitala bevis ska säkras.

Attentions synpunkter på utredningens förslag

Riksförbundet Attention välkomnar och tillstyrker utredningens förslag som bidrar till att fylla luckor i den nuvarande lagstiftningen.

Vi ser mycket positivt på att utredningen tar ett helhetsgrepp kring digitala kränkningar. Det digitala våldet och nätkränkningar är i dag en integrerad del av våld i nära relationer. De föreslagna kriminaliseringarna av nya former av nätbrott ger rättsväsendet ökade möjligheter att möta den samtida brottsutvecklingen.

Förändringarna är särskilt angelägna för personer som är extra sårbara för såväl nätbrott, digital förföljelse som våld i nära relationer. Våra medlemmar möter ofta utmaningar som kräver särskild uppmärksamhet:

- Ökad sårbarhet på nätet: Svårigheter med att tolka sociala koder och dolda budskap digitalt kan göra det svårare att i tid upptäcka manipulation, så kallad grooming eller digitalt kontrollerande beteende från en partner eller förövare.
- Svårigheter att söka hjälp: Kognitiva och exekutiva svårigheter kan göra det komplext att navigera rättsprocesser, dokumentera digitala kränkningar eller ta kontakt med stödinstanser.
- Beroendeställning: Personer med NPF kan vara beroende av stöd från omgivningen, vilket kan utnyttjas av en förövare för att utöva ekonomiskt, psykologiskt eller digitalt våld.

Barn och unga med NPF behöver uppmärksammas särskilt. Information om hur man söker hjälp och gör en anmälan behöver vara lätt att förstå, och det kan behövas stöd för att identifiera och beskriva utsatthet.

Att utredningen nu föreslår skärpta åtgärder mot nätbrott och ett starkare brottsofferskydd är därför av stort värde för vår medlemsgrupp. För att lagstiftningen ska få avsedd effekt är det viktigt att rättsväsendet och stödverksamheter får adekvat utbildning och kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Information om hur man anmäler och får stöd behöver också vara tydlig och lätt att förstå.

Ann-Kristin Sandberg
Intressepolitisk sakkunnig